

Paks város - CLLD

SWOT analízis és az abból levezetett HKFS célok

- egyeztetési anyag a Paks CLLD HACS szeptember 22-i ülésére -

(2016. szeptember 20.)

FONTOS:

- A SWOT analízis a HKFS sablon útmutatója alapján készült
- A SWOT analízisben az atomerőmű bővítése, mint külső tényező szerepel, mivel arra a város önkormányzatának és egyéb szereplőinek nincs kihatása annak ellenére, hogy a beruházás a településhez köthető

BELSŐ tényezők:

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
TÁRSADALOM	<ul style="list-style-type: none"> • Paks város népességszáma a megye településeinél egy évtizeddel később kezdett el csökkenni • A paksi lakosság képzettségi szintje és jövedelmi viszonyai hazai viszonylatban a legkiemelkedőbbek közé tartoznak • Az életszínvonal a jövedelmi szintnek megfelelően jóval a hazai átlag felett van • Az atomerőmű jelentős identitáshordozó a helyi társadalmon belül • a 1980-as és 1990-es éveket jellemző belső társadalmi megosztottság az eredeti és a betelepülő népesség között feloldódni látszik – erősödik a belső kohézió • A városban az aktív népesség aránya és a foglalkoztatottság messze a megyei szint felett van • A városban kiemelkedő közösségépítő ereje van a versenysportnak – a városban sikeres sportegyesületek működnek 	<ul style="list-style-type: none"> • A város népessége 2001 óta csökken, jelentős a fiatalok elvándorlásának szerepe az abszolút népességcsökkenésben, A népesség a hazai trendeknek megfelelően városi és térségi szinten is elöregedő • Pakson erőteljesen jelen van a jóléti paradoxon jelensége, a jólétben élők kisebb problémákat is erőteljesebben érzékelnek és elégedetlenek • A városi identitás egyéb – nem erőműhöz kapcsolódó – elemei gyengék, a Duna méltatlanul gyenge identitáshordozó tényező • Az erőmű munkaerőpiaci dominanciája miatt Pakson és térségében hátrányt szenvednek a munkaerőpiacon a nők (végzettségtől függetlenül), a nem műszaki végzettségű férfiak és az alacsonyan képzettségűek

<p>HELYI KÖZÖSSÉGEK ÉS CIVIL TÁRSADALOM</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi civil szervezetek száma meghaladja a százat, jellemző tevékenységek a sport, az aktív szabadidős tevékenységek és a zene • A civil szervezetek működése számára a Csegey Dénes Kulturális Központ biztosít helyet • Az önkormányzat jelentős mértékben támogatja a helyi civil szervezetek működését – a szervezetek cca. 35%-a jut ilyen módon támogatáshoz • Pakson Német Nemzetiségi Önkormányzat működik, amely aktív hagyományőrző tevékenységet folytat • A Cigány Kisebbségi Önkormányzat elsősorban a fiatalok támogatásának érdekében tevékenykedik • A városban egy-egy konkrét lakóterülethez (városrészhez) köthetően erős mikro-közösségek alakultak ki 	<ul style="list-style-type: none"> • A civil szervezetek közötti együttműködések intenzitása alacsony • A civil szervezetek és a helyi önkormányzat együttműködése alacsony intenzitású • A civil szervezetek jelentős része (több mint fele) inaktív és alig játszik szerepet Paks város közösségének építésében • A civil szervezetek öngondoskodó képessége gyenge, a pályázói tevékenység szintje alacsony • Több civil szervezet önálló infrastruktúrát tart fenn, aminek fenntartása, fejlesztése nehézségekbe ütközik • Az egy-egy konkrét lakóterülethez (városrészhez) köthető mikro-közösségek nem rendelkeznek fejlesztési forrásokkal közösségi tereik alakításához
<p>GAZDASÁG</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pakson található Magyarország egyetlen atomerőműve, amely stabil (gazdasági) háttérrel jelent a város számára és a kormányzati szándék szerint hamarosan bővítésre kerül • A Paksi Ipari Park fejlődése a helyi gazdaság második lábának létrehozását hatékonyan szolgálja • A társas vállalkozások tekintetében a gazdasági aktivitás magas értéket mutat • A városban erős és növekedő kis- és középvállalkozói réteg működik • A helyi gazdasági szereplők és a helyi oktatási intézmények 	<ul style="list-style-type: none"> • Mind a város pénzügyi helyzete, mind a helyi gazdaság továbbra is döntő mértékben (egyoldalúan) az erőmű és az ahhoz közvetlenül kapcsolódó vállalkozások működésétől függ • A helyi gazdaság egyes üzleti-pénzügyi szolgáltatások és a vendéglátás terén gyenge, elmarad a kor igényeitől • A város turisztikai vonzereje az adottságok ellenére (Duna, Lussonium, erőmű látogatóközpont) gyengének mondható, ami a vendégéjszakák alacsony számában fejeződik ki

	<p>között érett és jól működő a kapcsolat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megjelentek az első, turisztikai vonzerő szempontjából is említésre méltó városi kulturális rendezvények (Gastroblues, Siller Fesztivál) • Helyi és térségi termékeket árusító üzlet nyílt a városban • A város gazdasági erőre alapozott külső imázsa erős, amire könnyen építhetők, és amihez kapcsolhatók az egyéb imázsépítő elemek 	<ul style="list-style-type: none"> • Jelentősebb külföldi működő tőke befektetés (FDI) még nem érkezett a városba • A Paksi Ipari Park a szabad területek mérete és a szűkös menedzsment kapacitás révén nem alkalmas jelentősebb külső betelepülő letelepítésére és intenzívebb, külföldi marketingtevékenységre
<p>KÖRNYEZET</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kedvező természeti adottságok (Duna, ártéri erdők, talajadottságok mezőgazdasági termelésre) • Kedvező földrajzi elhelyezkedés az országon belüli központi és a Duna menti fekvése miatt • A városi környezet minősége, állapota összességében kielégítőnek mondható • A városban jelentős barnamezős terület található (volt konzervgyár), aminek egy része már hasznosításra került (kulturális céllal) a többi rész pedig jelentős fejlesztési potenciál hordozója • Összefüggő városi zöldfelületek nagysága kielégítő • Épületkorszerűsítési program segíti az épületállomány megújulását 	<ul style="list-style-type: none"> • A városlakók életében a Duna szerepe nem jelentős, mert hiányos a város és a folyó térbeli kapcsolata és a Duna part, mint közösségi tér egyelőre kevésbé létezik • A városban több városképi szempontból jelentős középület és a belvárosi közterületek nagy része jelentős felújítást igényel (pl. maga a Polgármesteri Hivatal) • városi zöldfelületek nagysága kielégítő, de minősége és közösségi célú használhatósága nem megfelelő • A városszerkezetben a gyűrűs irányú kapcsolatok a domborzati adottságok miatt nem alakultak ki, amely máig nehezíti a városon belüli közlekedést • Csuszamlásveszélyes területek, amelyek miatt megóvó és megelőző intézkedések szükségesek • A településen átmenő főutak (pl. Dózsa Gy. út) mentén kialakuló magas zajszint és erős légszennyezettség jellemző

<p>KÖZSZOLGÁLTATÁSOK</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A város kulturális intézményekben gazdag – kulturális központ, mozi és könyvtár mellett helytörténeti gyűjtemény és képtár is található a városban • A város közoktatási intézményei mind infrastrukturális, mind pedig pedagógiai szempontból a megye legszínvonalasabb intézményei • Az egészségügyi alap- és szakellátás háttér infrastruktúrája folyamatosan fejlődik – jellemző a koncentráció • A szociális alap- és szakellátások mindegyike biztosított, az intézményrendszer társulási működtetésben van • Az önkormányzat nagyszámú önként vállalt feladatot lát el, ami az átlagnál kedvezőbb költségvetési lehetőségeire és felelős hozzáállására vezethető vissza • A városban 11 sportolást lehetővé tevő önálló infrastruktúra áll rendelkezésre • Az Ürgemezei Városi Strand a város fontos szabadidős és közösségi (családos) helyszíne 	<ul style="list-style-type: none"> • Paks városközponton kívül található kiemelt kulturális létesítménye (a Csengey Dénes Kulturális Központ) épületinfrastruktúrája átfogó megújítást és bővítést igényel • A belvárosban hiányoznak a minőségi közösségi terek, találkozási pontok • Nehézségekbe ütközik a Paks külső területein található szabadidős és kulturális intézmények fenntartása • Az egészségügyi és szociális intézmények humán erőforrása elöregedő, szakemberhiány jelentkezik több területen • A városban az aktív szabadidős tevékenységek helyszínei (pl. Ürgemezei Városi Strand) megújítást igényelnek • A versenysporttal szemben a tömegsport kevésbé vonzza a helyi lakosságot
---------------------------------	---	---

KÜLSŐ tényezők

	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<p>TÁRSADALOM</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Országos tendencia, hogy az anyagi boldogulás feltétele sokak számára, hogy nem vállalnak gyermeket – ami torzítja a demográfiai struktúrát (előregedés)

		<ul style="list-style-type: none"> • Az erőműbővítés során több ezer, a városban ideiglenesen tartózkodó személy jelenik meg, ami potenciálisan kihat a közösségi kohézió alakulására
HELYI KÖZÖSSÉGEK ÉS CIVIL TÁRSADALOM	<ul style="list-style-type: none"> • A hazai településeken egyre elfogadottabb és gyakorlatban is alkalmazott a közösségi tervezés és projektmegvalósítás logikája elsősorban a közösségi célú fejlesztések esetében 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyénekre szakadás és elszigetelődés általános társadalmi probléma, ami a kis közösségek megerősödése és a belső társadalmi kohézió ellen hat • A fiatalok jellemzően gyakran választják az elvándorlást (gyakran külföldre) és kötődés híján nem térnek vissza • A globális média háttérbe szorítja a helyi értékeket
GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> • Országosan megnőtt az érdeklődés a térségspecifikus, helyi termékek iránt, ami lehetőséget jelent Pakson és környékén a termelők/vállalkozások számára • Az erőműbővítés lehetőséget jelent a város külső pozitív imázsának erősítésére és ezzel a belső imázs változására 	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi konfliktushelyzet a gyökeresen eltérő gazdasági helyzet és lehetőségek miatt
KÖRNYEZET	<ul style="list-style-type: none"> • Általános tendencia, hogy megnőtt az igény a természetközeli kultúrkörnyezet által kínált terek közösségépítő potenciáljának kihasználására 	
KÖZSZOLGÁLTATÁSOK	<ul style="list-style-type: none"> • Az okos megoldások (IT) globális elterjedése és az arra való magas szintű fogadókészség révén új közösségfejlesztési lehetőségek merülnek fel 	<ul style="list-style-type: none"> • Egyes közintézmények centralizációja (pl. közoktatás) nem segíti elő a helyi közösségek fejlődését • Az erőműbővítés során több ezer, a városban ideiglenesen tartózkodó személy jelenik meg, ami jelentős mértékben

		kihat a helyi szolgáltatások iránti igényre
--	--	---

JÖVŐKÉP:

Paks **sokoldalú közösségi identitáshordozó értékkel** rendelkező város, ahol az egyének, mikroközösségek és tematikus csoportok sikeres hálózatos működése erős **helyi kötődést** eredményező **belső kohéziót** eredményez.

Átfogó célok:

1. Erősödjön a város lakosságának összetartása (belső kohéziója) városi és mikro-közösségi szinten
2. Váljon újra sokoldalúvá befogadhatóvá a helyi kötődést támogató Dunára és hagyományokra épülő paksi identitás

Specifikus célok:

1. Erősödjön tovább a népesség belső kohéziója, az egyének közötti összetartás; Paks legyen felkészült a város speciális helyzetéből adódó társadalmi folyamatok kezelésére a szorosabb közösségi összetartás érdekében (ESZA)
2. Sokoldalúbb és rendszeres programkínálattal legyenek jelen a helyi tematikus közösségek a lakosság életében (Növekedjen a meglévő civil szervezetek aktivitási intenzitása és erősödjön az együttműködés (hálózatosodás)) (ERFA és ESZA)
3. A hagyományos identitáshordozók intenzívebben és változatos módon legyenek jelen a lakosság életében ezzel is erősítve a helyi kötődést. (ESZA)
4. A sajátos belső szerkezetű városban (akcióterületen) erősödjön a városrészi mikro-közösségek önszervező képessége és ezzel összetartása (ERFA és ESZA)
5. Váljanak vonzóbbá és a kor elvárásainak megfelelő tartalmúvá, a helyi tematikus közösségek tevékenységeinek helyet adó infrastruktúrák (ERFA)